

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Benedicti Ariæ Montani Hispalensis Poemata

In Qvatvor Tomos Distincta

Humanæ salutis Monumenta, & Odæ variæ

Arias Montano, Benito

Antverpiæ, 1589

In Sophoniam Vatem Carmen ex voto. Ode Tricolos Tetrastrophos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44973

Qui cuncta vindex crimina discutit,
 Gaudere quærente, & laborum
 Iam domino meditante fructus,
 Inclinat aucto pondere funditus
 Congesta lapsis vndique partibus
 Moles, & incautum patronum
 Cum famulis premit, atque natis.
 Optata seris regna nepotibus,
 Lucogitati præmia nominis,
 Obliviones vel silentes
 Incelebri subeunt sepulchro,
 Vel fumiganti turbine pulueris,
 Quem lapsa moles excitet altius,
 Differtur exemplis in ævum
 Historia impropèranda diris.
 Tunc, quæ imperitis ancipiti gradu
 Conflare visa est cura vigil Dei,
 Dum flos nocentum præriteret,
 Certa manet, superatque vindex.
 Tum clara figuris perpetuis patent
 Exempla summi iudicis, & graui
 Sanctamque funestamque gentem
 Indicio memorata monstrant.
 Ut nulla casus Sortis & inuidæ
 Vis voluat orbis munia consona,
 Nec terra, mortalésve turmæ
 Iudiciis careant supernis.
 Et sæpe summi numinis abdita
 Mentem tyrannos præcipites pati,
 Pœnas ut indictas prophanis
 Dent populi malè pertinaces.
 Post vindicato verberibus malo,
 Corrupta turpi flagra superbia,
 Nervosque marcentesque virgas
 In tenebras reici perennes.

 IN SOPHONIAM VATEM

Carmen ex voto.

Ode Tricolos Tetra-strophos.

ET feruens pietas, & populi mei
 Antiquum studium, sanctaque veritas

Vatem

Vatem dicere cantu
 Rerum mira iubet nouo:
 Quæ vel nota valeat addere maximos
 Virtutis cumulos & sapientiæ,
 Vel neglecta beatæ
 Vitæ perdere præmium.
 O qui sidereum prouidus æthera;
 Qui terras, pelagus, qui vaga flumina
 Aquis legibus ornas,
 Et certa reficis vice.
 Qui mundo sapiens principium nouo
 Inducens tenebras lumine fulgido
 Mutas, ordinibusque
 Res exstare iubes bonis.
 Atque anni vario tempora pondere
 Libras, & propriis lumina cursibus,
 Cuncta & secula miris
 Consentire facis modis.
 Quod nox pura refert astra nitentia,
 Et forma, & spatiis dissona commodis,
 Certo nomine dicis;
 Munusque & numerum tenes.
 Sic discors vario constitit ordine
 Rerum compositus terminus & decor,
 Et ius omnia sanctum
 Auctoris retinent sui.
 Quòd si transpositis legibus vndique
 Dispensata parent munera vertere,
 Terris protinus altis
 Substratus iaceat polus.
 Idem condiderat simplicius genus
 Cælestes animas arbitrio sui
 Firmanda ingenia amplo
 Cæli munere milites.
 Et quos de tenui puluere finxerat
 Mirandis opifex artibus omnium
 Terrarum dominos &
 Monstruosi maris arbitros:
 Illos (mentis enim participes dedit
 Aeternæ esse) magis perpetuò pios
 Conseruasse decebat
 Commissas fidei vices.

Sed

Sed ver
 Sublime
 Duro
 C
 Ausi pr
 Attentat
 Aequi
 A
 Ast vlt
 Deiectur
 Nigra
 In
 Iam nec
 Primis p
 Et fat
 Po
 Post pri
 Fecunda
 Iustas
 Po
 Effusisqu
 Videntur
 Vnus
 Ca
 Post hæc
 Exemplo
 Poene
 Ca
 Si quem
 Concepti
 Actate
 Ca
 Obscuris
 Commiss
 Exerce
 Ex
 Ille idem
 Apeus co
 Pacis
 Et
 Et cleme
 Ducens

Sed ventosa mala cura potentia
 Sublimes animos vincere fortior
 Duro perdidit altum
 Casu Luciferi gregem:
 Ausi præcipiti consilio polum
 Attentare super lucida sidera,
 Aequalemque Tonanti
 Affectasse locum patri.
 Ast vltix sceleris poena giganticæ
 Deiectum è superum sedibus aureis
 Nigras præcipitem dat
 Inferni in tenebras lacus.
 Im nec prisca minus noxa parentibus
 Primis perniciem protinus attulit,
 Et fatale nepotum
 Pomum visceribus nocens.
 Post primam generi pestiferam luem
 Fœcunda, heu, scelerum secula turpiura
 Iustus numinis iras
 Poena viudice sentiunt.
 Effususque diu nubibus & mari
 Vimentum penitus desierat genus,
 Vnus ni Pater infons
 Cauisset monitus malum.
 Post hæc assiduo mundus & arduo
 Exemplo didicit iusta nocentium
 Poenæ pondera certo
 Cali consilio dari.
 Si quemquam excipiat supplicium graue
 Concepti sceleris dum furit, & breuem
 Actarem volat: hunc sed
 Carcer perpetuus manet:
 Obscuris vbi mors ignibus horrida
 Commiscens picibus sulphura pinguibus
 Exercet face nunquam
 Exstincta meritum gregem.
 Ille idem proprio numine prosperis
 Aptus consiliis, perpetuo bonas
 Pacis cogitat arteis,
 Et grato studio fouet.
 Et clemens placidum nomen ab vltimis
 Ducens principis orbis in vltima

H

Nullò

Sed

114 B, ARIAE MONTANI

Nulla secula sine
Parcat supplicibus suis.
Idem & magnifici propositi tenax,
Dictorumque memor prouidet & cauet,
Cui se cunque benignum
Dixit, cui facilem fore.
Sed quò me æquoribus cymba patentibus,
Et nullis penitus littoribus mari
Concluso rapere audax
Remis inualidum paras?
Quin magnis potius muneribus Dei
Augeri, atque animo perpetuis frui
Poscam supplice voto,
Quàm tantum temerem sacrum.

IN HAGGAEVM PROPHE TAM

Carmen ex ueto.

Non quantum aut Ophyre parit
Auri perpetuis montibus, aut Physon
Fuluo concoquit alueo,
Non gemmas Erythrae quas Arabum rubris
Fluctus marginibus terunt,
Non quidquid sinibus promitur Indicis,
Diuinas hominum decet
Mentes atque animos tangere sordida
Cura nec studio graui:
Nec cæca ambitio, vanaque mobilia
Vulgi gratia, maximas
Quæ turbat miseris temporibus vices,
Aeterni potius Dei
Nouisse expediat consilia, & nimis
Nostris commoda mentibus
Arcana, ac leuium pondere turbido
Rerum deposito, bonis
Curis assiduos protrahere & dies,
Terris dum face lucida
Fundit perspicuum Sol iubar aureus,
Et dum sidera lucido
Cælo signa suæ militiæ mouent.
Nam frustra nimius labor
In rebus minimis tunditur, & frequens

CERTAMON